

Seg kan derfor ikke se, at det har faa overmaade meget at sige. Der er ganske vist en Anomali deri; men den er mere af formel Natur, og jeg tror ikke, at den realiter har faa meget at sige.

Naar jeg saa kommer til Sagens Behandling, efter at Koncessionen er givet, vilde det jo være en anden Ting, hvis han var Entreprenør for Anlægget, og jeg vil sige, at Ingeniører ved Statsbanevæsenet sikkert ikke ogsaa kunne være Entreprenører ved et privat Baneanlæg. Men det, han egentlig er, er Raadgiver for Bevillingshaverne og deres Medhjælpere med Hensyn til den administrative Del af Jærnbaneanlægget. Han hjælper dem til at faa baade det ene og det andet. Udsørelsen i det hele overlades derimod til andre; al Ting udbydes ved Vicitation, baade Skinner, Sveller, Lokomotiver osv., lige som Fremstillingen af Jærnbanelinien. Den Indskydelse, han over, afhænger naturligvis af den Tillid Bevillingshaverne have til ham i Forbindelse med den Evne, han har til at overthude dem om, at hans Raad ere fornuftige; paa deres Vegne hjælper han naturligvis til med at øve Kontrol med Hensyn til de private Ingeniører, en Kontrol, der for Resten paa første Haand udøves af en privat Ingeniør, engageret af Bevillingshaverne. Jeg ved ikke af, at der paa dette Punkt i noget Tilfælde foreligger nogen Kontrol over for Statsingeniøren. Det, der haves for Dje, er Lovbestemmelsen om, at der skal være Tilsyn fra Statens Side med Projektets Udførelse, dels fra Kommissariats Side og dels et teknisk Tilsyn. Om der nu tages en af dem af Statens Embedsmænd, der have det tilsvarende tekniske Tilsyn med Statsbaneanlægene, til at foretage dette tekniske Tilsyn med de private Anlæg, ved jeg ikke; det er meget muligt; det vilde i alt Fald være ganske naturligt, thi dette Tilsyn er slet ikke et Tilsyn med dem, der have projekteret Banen, men et Tilsyn med Ingeniørerne, Leverandørerne osv., med at alt ydes i Overensstemmelse med det en Gang approberede Projekt. Jeg tror nok, at jeg som en Embedsmænd, der har været i forskellige Stillinger og har et nogenlunde skarpt Dje for en mulig Kollision, tør sige, at det aldrig er faldet mig ind, at der paa det Punkt var Grund til at angribe Ordningen. Jeg har ikke paa noget Punkt, selv om det kunde synes at være noget anomalt, fundet, at der var nogen virkelig Kollision til Stede. Jeg kan egentlig ikke tænke mig, at den kommitterede i noget af de Tilfælde, hvor han er traadt op som hjælpende os, paa nogen Maade har kunnet være fristet til at handle i Strid

med, hvad hans Embedspligt førte med sig, thi hans Embedspligt som Overingeniør er, saa vidt jeg kan se, forbi, naar han har afgivet sin Betænkning, og Forslaget derom er afgivet. Jeg tror nu, det er heldigt, man kan faa denne Assistanse fra den kommitterede og jeg ved ikke ellers, hvorledes man skulde komme frem. Hvad det drejer sig om, er saaledes ikke et Ingeniørspørgsmaal, men et rent administrativt Spørgsmaal. Han gjorde os ved det af mig omtalte Anlæg opmærksom paa, hvorledes der i det hele skulde skrives frem, til hvem der skulde skrives o. s. v. Han bistod os saaledes paa forfæstellig Maade, og det var saa langt fra dyrt, at jeg tværtimod er overbevist om, at det var ganske overordentlig billigt i Forhold til, hvad det vilde koste, hvis vi maatte have henvendt os til en anden Ingeniør, som tilmed — han være en nok saa dygtig Ingeniør — ikke vilde have haft den Indsigt i den administrative Side af Sagen. Jeg har udtalt dette i Modstrid med min ærede Kollega, hvis i øvrigt gode Hensigt og almindelige Betragtninger jeg ganske kan godkende, fordi jeg tror, at han paa dette Punkt ser noget hildet og urigtigt paa Sagen; jeg tror, at der i alt Fald ikke, set fra Forholdenes reelle Bestaafenhed, er noget videre at dolere over paa dette Punkt. Det ubeluffer ikke, at der kan være noget at tage under Overvejelse for eventuelt at faa det forandret, men jeg er overbevist om, at hvis man, fordi det er private Baner, og det derfor drejer sig paa en Gang om Statens og private Interesser, vil indrette en særlig Institution ved Siden heraf, som skulde betales af de private Baner, at den da ikke vil blive billigere.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Bardenfleth): Det er et enkelt Spørgsmaal, der blev rettet til mig af det ærede 4de kongevalgte Medlem (Steffensen), der foranlediger mig til at tage Ordet. Det ærede Medlem henlede Opmærksomheden paa, at der i tidligere Finansaar paa Kultusministeriets Budget paa § 26 var blevet tilknaet en Bevilling af 1,600 Kr. aarlig i 5 Aar til Rigsdagens Bibliotekar til Udarbejdelse og Udgivelse af et personalhistorisk Værk angaaende samtlige Rigsdagsmænd fra 1848. Det ærede Medlem ønskede Oplysning om, hvor langt dette Arbejde var freddet frem, efter som der, saa vidt ham bekendt, ikke forelaa noget i saa Henseende for Offentligheden. Jeg ser mig i den Anledning i Stand til at meddele det høje Ting det væsentlige af en Indberetning fra den paa-gældende, som jeg for ikke lang Tid siden har modtaget angaaende dette Værks Fremme.